

Appendix 5:

Interview - A

Giriş:

Bu araştırma projesi Türk işitme engelli bireylerin tercihleri doğrultusunda özel olarak hazırlanmış alt yazılar oluşturabilmek için izleyicilerin tercih ve isteklerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Yapacağımız bu görüşme de daha önce uyguladığımız anket çalışmasının devamı niteliğindedir. Bu görüşme daha önce anket çalışmasında verdiğiniz cevapları daha derinlemesine aydınlatma amacındadır.

1. TV İzleme Alışkanlıkları

1.1. 1'den 7'ye kadar, TV izlemeyi ne kadar seviyorsunuz?
(Uygun olan seçeneğin rengini değiştirerek belirtebilirsiniz)

Hiç sevmiyorum 1 2 3 4 5 Çok seviyorum 6 7

1.2. TV sizin için ne kadar önemli?

Çok önemli değil 1 2 3 4 5 6 7 Çok önemli

1.3. Sizce diğer işitme engelli ve duyma güçlüğü çeken insanlar için TV izlemek ne kadar önemli, mesela kırsal ve daha az gelişmiş bölgelerde yaşayanlar için?

Çok önemli değil 1 2 3 4 5 6 7 Çok önemli

Hangi açılardan önemli olduğunu düşünüyorsunuz:

Gündemi takip edebilmek, film ve dizi izleyerek eğlenabilmek için işitme engellilerinde tv seyredebilmesi önemli.

1.4. Ne sıklıkla TV izliyorsunuz (her gün, haftada birkaç gün)?

Her gün
Haftada 2-4 gün
Haftada 5-6 gün

1.5. Genellikle haftada kaç saat TV izliyorsunuz?

1-3 saat

4-6 saat

7-9 saat

10+ saat

1.6. En çok ne izlemeyi seviyorsunuz?

Haberler ve sevdiğim dizi ve filmler izlemeyi seviyorum.

1.7. Hiç kaçırmadığınız bir program var mı?

Şu an Türkiye’de kanallar alt yazılı program vermedikleri için sürekli izleyebildiğim bir program yok maalesef.

1.8. TV’yi genellikle nasıl izliyorsunuz (sesli/siz, arkadaşlarınızın ya da ailenizin yardımıyla)?

Ailemin yardımı ile izliyorum.

1.9. Hiçbir erişebilirlik önlemi olmadan TV izlemenin ne kadar zor olduğunu düşünüyorsunuz?

Hiç zor değil

1

2

3

4

5

6

Çok zor

7

- Hiçbir erişebilirlik hizmeti olmadan TV izlemenin en zor yanı nedir?

Sadece görsel bilgi alınabildiği için alınması gereken asıl bilgi alınamıyor ve ayrıca bu şekilde hiç eğlenceli değil.

- Bir programı ya da programın bir kısmını anlayamadığınızda nasıl hissediyorsunuz (kızgın, hayal kırıklığına uğramış, üzgün)?

Üzülüyorum

- Böyle durumlarda ne yapıyorsunuz?

Ailem yanımda ise onlara soruyorum ama genelde yalnız oluyorum ve yanımda kimse olmayınca TV’yi kapatmayı seçiyorum.

1.10. Habere, bilgiye ulaşmak için ya da eğlence için daha sıklıkla hangisini kullanıyorsunuz; TV ya da internet? Neden?

İnterneti kullanıyorum çünkü internette okuyarak haberleri daha iyi anlıyorum ayrıca internette alt yazılı filmlere ulaşma imkanım oluyor.

1.11. Türk İşaret Dili tercümanının (TİT) olduğu programlar hakkında ne düşünüyorsunuz?

- TİT olan programları izlemeyi seviyor musunuz?
Ben işitmemi sonradan kaybettiğim için TİT çok az biliyorum onun için TİT programları izlemiyorum.
- Hiç zorluk yaşadınız mı? Neydi bu zorluk?
-
- TİT'in diziler ya da filmler gibi programlar için faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?
İşaret dili bilen işitme engelliler için faydalı olabileceğini düşünüyorum.
- TİT bulunan programların sayısının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
-

1.12. Hiç standart alt yazılarla yabancı programlar izlediniz mi (TV'de, sinemada)?
Evet sürekli alt yazılı programları izliyorum. Çok az TV kanalı yabancı filmleri alt yazılı veriyor daha çok internetten izliyorum.

1.13. TV'de yerli mi yoksa yabancı mı programları tercih ediyorsunuz?

Eğer alt yazılı ise yabancı programları tercih ediyorum. Benim için erişebilirlik öncelikli.

2. İşitme Engelli ve Duyma Güçlüğü Çeken Bireyler için Alt Yazı (İEDA)

2.1. Bu çalışmadan önce İEDA'yı hiç duymuş muydunuz?

Hayır duymamıştım.

2.2. Bu, İEDA ile bir program izlediğiniz ilk zaman mıydı?

Evet

2.3. Standart alt yazılar ve İEDA arasındaki farkı biliyor muydunuz?

Hayır

2.4. 1'den 7'e kadar, İEDA'lı klipleri ne kadar beğendiniz?

Hiç beğenmedim

Çok beğendim

1 2 3 4 5 6 7

2.5. İEDA olsaydı, TV’de daha fazla program izler miydiniz?

- a. Evet
- b. Hayır
- c. Bilmiyorum

2.6. Bu alt yazıların TV konusunda size daha fazla erişim hakkı sağlayacağını düşünüyor musunuz (Daha fazla eşitlik)?

Kesinlikle, çok ileri derecede işitme kayıplı, dudak okuyan bir birey olarak alt yazılar sayesinde eşit şartlarda TV programlarını takip edebileceğimi düşünüyorum.

2.7. 1’den 7’e kadar, İEDA, klipleri anlamanız konusunda ne kadar yardımcı oldu?

Yardımcı değil 1 2 3 4 5 6 Çok yardımcı 7

2.8. İEDA’nın işitme engellilerin okuma becerilerini geliştirmeye yardım edebileceğini düşünüyor musunuz?

- Kelime dağarcığı konusunda?
Evet kelime dağarcıklarını geliştirebileceğini düşünüyorum.
- Genç işitme engelli ve duyma güçlüğü çeken bireylerin eğitimi için faydalı olabilir mi?
Evet, okuma ve okuduklarını anlama becerileri gelişebilir.

3. Konuşanın belirlenmesi:

3.1. Ankette konuşan kişinin belirlenmesi konusunda alt yazıları konuşan karakterin altına yerleştirme yöntemini sevdiğinizi belirtmişsiniz. Tercihiniz konusunda daha fazla bilgi verebilir misiniz? Bu yöntemle ilgili en çok sevdiğiniz şey nedir?

Kimin konuştuğunu çok daha rahat anladığım ve takip edebildiğim için sevdim.

3.2. Konuşan karakterin ismini içeren etiketler kullanma yöntemini ve renklerle alt yazıları konuşan karaktere göre yerleştirme yöntemlerinin birleşimini daha az sevdiğinizi belirtmişsiniz. Neden? Daha fazla bilgi verebilir misiniz?

Kimin konuştuğunu anlamamda daha az yardımcı oldu, çünkü ekranda çok fazla karakter varken isimleri bilemeyebilirim.

- Takip etmesi/anlaması zor muydu?

- Etiketlerin eklenmesi okuma konusunda ekstra bir yük oluşturuyor mu?

Hayır.

- Renkler, alt yazılar konuşan karaktere göre yerleştirildiğinde anlamayı/takip etmeyi zorlaştırıyor mu?

Hayır.

3.3. Klipleri anlamanızda konuşan kişinin belirlenmesi sizce ne kadar önemli?
7 diyebilirim.

- 1'den 10'a kadar puanlayabilirsiniz; 10 çok önemli olacak şekilde?

4. Bire bir aktarım - Düzenlenmiş aktarım:

4.1. Alt yazıların genel olarak hızı konusunda ne düşünüyorsunuz?

- Hem alt yazıları okuyup hem de klipleri izlemek zor muydu?
Benim için zor değildi. Alt yazıların hızı normal seviyedeydi.

4.2. İki alt yazıyı da sevdiğinizi belirtmişsiniz. Bunun sebebi ikisini de okumakta zorlanmamanız mı?

Evet

4.3. Alt yazıların okuma hızını düşürmek amacıyla düzenlenmesini (silme/ekleme/kısaltma) sansür olarak değerlendirir misiniz?

Alt yazıların birebir verilmesi taraftarıyım. Kısaltılmaması gerekir bana göre.

4.4. Hangisini tercih edersiniz:

Daha hızlı ama bire bir aktarım olan alt yazılar ve duyanların erişebildiği her şeye erişmek mi ya da biraz daha yavaş ama düzenlenmiş alt yazılar mı

- Neden?
Ben eşit şekilde birebir alt yazı olması gerektiğini düşünüyorum. İşitme engelli izleyiciler zamanla alışacaklar ve daha kolay takip edebileceklerdir. Başkalarının bizim yerimize karar verip kısaltma yada düzenleme yapmalarını doğru bulmuyorum.

5. Ses efektleriyle ilgili bilgi:

5.1. Ankette ses efektlerinin aktarımı konusunda sesi tasvir eden etiketlerin kullanımı yöntemini sevdiğinizi belirtmişsiniz. Tercihiniz konusunda daha fazla bilgi verebilir misiniz? Bu yöntemle ilgili en çok sevdiğiniz şey nedir?

Kısa ve net olarak ses etiketi kullanımı yeterli bana göre.

5.2. Sesi tekrar oluşturmak için yansıma seslerini kullanma yöntemini sevmediğinizi belirtmişsiniz. Neden? Daha fazla bilgi verebilir misiniz?

- Takip etmesi/anlaması zor muydu?

Hayır zor değildi.

- Yansıma sesleri (zırr zırr, gür gür, hav hav, vb.) herhangi bir anlam ifade ediyor mu?

Anlam ifade ediyor ancak bu yansıma sesleri her sese uygulanamayabilir. Sesi tasvir eden Eetiket kullanılması en güzeli bana göre.

5.3. Simgelerin kullanılmasına 4 puan vermişsiniz. Bu tercihinizle ilgili daha fazla bilgi verebilir misiniz? Simgenin anlaşılması/görmesi/takip etmesi zor mu? Ya da diğer sesler için kullanışsız olduğunu mu düşündünüz?

Her ses için kullanışlı olacağını düşünmüyorum.

5.4. Klipleri anlamanızda ses efektlerinin aktarımı sizce ne kadar önemli?
- 1'den 10'a kadar puanlayabilirsiniz; 10 çok önemli olacak şekilde?

Oldukça önemli bana göre; 9.

6. Dilötesi bilgi:

6.1. Ankette karakterlerin konuşma şeklinin gösterilmesi konusunda etiketlerin kullanımı yöntemini sevdiğinizi belirtmişsiniz. Tercihiniz konusunda daha fazla bilgi verebilir misiniz? Bu yöntemle ilgili en çok sevdiğiniz şey nedir?

Bu soruyu hatırlayamadım 😊

6.2. Emojilerin kullanımını sevmediğinizi belirtmişsiniz. Neden? Daha fazla bilgi verebilir misiniz?
Gerek görmedim.

- Takip etmesi/anlaması zor muydu?

hayır zor değildi.

- Emojilerin, duyguları ifade etme konusunda uygun olmadığını mı düşünüyorsunuz?

Duyguları mimiklerden anlayabildiğim için gereksiz olduğunu düşünüyorum.

6.3. TV izlerken duyguları anlamakta ne kadar zorlanıyorsunuz? Duyguları anlayamadığınız oluyor mu (ses aracılığıyla aktarıldığı için)?

Mimikler benim için yeterli oluyor duyguları anlamamda.

6.4. Klipleri anlamanızda bu tarz bilgilerin verilmesi sizce ne kadar önemli?
- 1'den 10'a kadar puanlayabilirsiniz; 10 çok önemli olacak şekilde?

6

7. Sonuç

7.1. İEDA'lı klipleri izledikten sonra TV'de İEDA olmasının ne kadar önemli olduğunu düşünüyorsunuz?

İlk defa bir komedi programını alt yazılı olarak izledim ve çok eğlendim. İşitme engelliler için bu uygulamaların çok önemli olduğunu düşünüyorum.

7.2. Yakın zamanda her programda İEDA olamayacağı için; eğer seçme hakkınız olsaydı, hangi tür programlarda öncelikle İEDA olmasını isterdiniz?

Diziler, türk filmleri ve haberler.

7.3. Günün hangi zamanında İEDA'lı TV izlemeyi tercih ederdiniz?

- Hafta içinde ya da hafta sonunda, ne zaman?

Hafta içi akşamları

7.4. Eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Yok . Teşekkür ederim.

Zaman ayırdığınız ve yardımınız için çok teşekkür ederim.